

Oponentský posudok habilitačnej práce

Meno a priezvisko autora: **ThLic. Marián GAVENDA, PhD.**

Názov práce:

Masmediálna spiritualita

1. Aktuálnosť zvolenej témy, originalita - pôvodnosť práce

Habilitačná práca ThLic. Mariána Gavendu, PhD. je aktuálna a originálna. Autor sa snažil predstaviť projekt masmediálnej spirituality. Masmediálna spiritualita je spiritualitou masmédií, ktorá umožňuje chápať vnútornú štruktúru samotnej komunikácie a komunikáciu duchovných posolstiev. Masmediálnou spiritualitou je aj spiritualita kresťanských laikov, ktorí pracujú v náboženských i svetských médiách. Originalnosť a aktuálnosť témy potvrdzuje už samotný názov habilitačnej práce, ktorý vyvoláva rôzne otázky a provokuje čitateľa, aby si prácu prečítal.

Autor svojou prácou dokazuje, že je rozhladený v náuke Cirkvi ohľadom masmediálnej komunikácie. Autor má aj bohaté skúsenosti v tejto oblasti. Mnohé roky bol hovorcom KBS, bol pri zrode TK KBS, preložil mnohé dokumenty Cirkvi a dokumenty pápežov do slovenčiny, ktoré sa zaoberajú aj touto oblasťou, je v neustálom kontakte s médiami ako redaktor, ale aj ako tlmočník priamych prenosov bohoslužieb a príhovorov pápeža z Vatikánu, čím dokazuje svoju erudíciu v danej oblasti na vysokej a profesionálnej úrovni. Mnohé materiály musel naštudovať v originálnych odborných cudzojazyčných publikáciách.

2. Cieľ a štruktúra práce

Cieľom práce je preskúmať a priblížiť na podklade špirituálnej teológie, ako vednej disciplíny, masmediálnu kultúru pod zorným uhlom učenia Cirkvi, a zároveň poukázať aj na diagnózu a terapiu chorôb mediálnej kultúry. Účinným liekom v tomto kontexte je duchovný život vyjadrovaný prejavmi náboženskej praxe. Tento cieľ bol zvládnutý a dosiahnutý aj po metodologickej stránke na vysokej úrovni. Autor mal tiež zámer predstaviť spiritualitu médií ako samostatnú vedeckú poddisciplínu špirituálnej teológie, čo sa nepodarilo dosiahnuť úplne, pretože spiritualitu médií vykresľuje skôr ako životnú cestu.

Pri hodnotení štruktúry práce konštatujem, že habilitačná práca je členená do troch kľúčových kapitol, ktoré sú veľmi podrobne a precízne delené na podkapitoly až do tretieho a štvrtého stupňa.

3. Metódy spracovania

Konštatujem, že autor v súlade so svojím zámerom zvolil vhodné metódy na dosiahnutie stanoveného cieľa. Prostredníctvom obsahovej analýzy a analyticko – syntetickej metódy zosumarizoval doterajšie poznatky v oblasti špirituálnej teológie a masmediálnej komunikácie. Literárnym výskumom priblížil učenie Cirkvi v tejto oblasti.

4. Výsledky habilitačnej práce a jej prínos

Poznatky prezentované v habilitačnej práci sú užitočnou pomocou pre všetkých, ktorí sa zaoberajú médiami, či už z vedeckého alebo profesionálneho hľadiska, ale rovnako sú aj vynikajúcim študijným materiálom pre seminaristov a kňazov.

Veľkým prínosom práce je ponuka duchovnej terapie, ktorú nachádzame v tretej kapitole. V tejto kapitole je prezentovaná diagnóza a terapia chorôb mediálnej kultúry. Zároveň sú v podkapitolách rozobraté dve z viacerých ciest duchovnej terapie. Prvou je skúsenosť integrálneho uzdravenia a druhou je takzvaná cesta krásy. Toto je veľkým prínosom tejto habilitačnej práce.

5. Pripomienky a hodnotenie formálnej stránky habilitačnej práce

Vyváženosť

Práca obsahuje 334 tlačených strán. Jednotlivé kapitoly sú rozsahom vyvážené; každá kapitola má okolo 100 strán. Rovnako sú veľmi precízne a obsahovo i logicky správne delené aj podkapitoly.

Bibliografia a citovanie bibliografických údajov

Citovanie je v celej práci jednotné. Bibliografia obsahuje množstvo domácich i cudzojazyčných publikácií. V tejto oblasti uvádzam pripomienky menšieho významu:

- V citačných zápisoch prevažujú priame citácie.
- Bibliografiu na konci práce by bolo vhodné sprehľadniť tak, aby bolo jasné, čo sú pramene, monografie, články, prípadne internetové zdroje.

Grafická a estetická úprava

Autor používa rôzne typy a veľkosti písma, avšak celková úprava textu po stránke grafickej a estetickej nie je precízna:

- Číslovanie strán nemuselo byť na 1-3 strane.
- Odsadenie medzi jednotlivými kapitolami a podkapitolami nie je jednotné (pozri napríklad s. 17, 117, 210-211).
- Zápis podkapitoly 2.1.3. v Obsahu na s. 9 je na úrovni podkapitoly 2.2.
- Grafickej a estetickej stránke by pomohli aj odseky na začiatku kapitol a podkapitol.
- Niekde je použité aj väčšie odsadenie priamo v texte, ale nie je to jednotné v celej práci (napríklad pozri s. 133 a s. 143).
- Delenie slov na konci riadku sa v nadpisoch nehodí (pozri s. 152).
- Na zarovnávanie textu v poznámkovom aparáte by bolo lepšie použiť „zarovnávanie podľa okrajov“, lebo text je takto „potrháný“ (napr. s. 20, 42, 43, 49). Zarovnávanie textu podľa okrajov by dalo práci čistý a svieži vzhľad, takže by vyzerala profesionálnejšie.
- Text v Závere je zarovnaný k ľavému okraju, čo je odlišné od zarovnávanie v celej práci.

Jazyková úroveň a štylistika

Formulácia myšlienok, štylistika a celková jazyková úroveň sú na úrovni človeka, ktorý sa fundovane vyjadruje v teologickej i masmediálnej oblasti. Po gramatickej stránke nemožno autorovi nič vážne vyčítať. Občas sa vyskytujú drobné preklepy, chýbajúce čiarky alebo nedokončené slová:

- Aposynodálna apoštolská exhortácia..., s. 10.
- Apoštolská exhortácia Christifideles laici (malo by byť kurzívou)... A poslaní laikov... (veľké „A“), s. 10.
- ...*Vita consecrata* o zasvätenom a jeho poslaní... (chýba slovo „živote“), s. 10.
- Úvody s píšu na záver... (chýba písmenko „a“ - sa píšu...), s. 13.
- ...všetci pokonciloví pápež spomínajú... (pápeži), s. 333.

Obsahová stránka

Po obsahovej stránke nemožno autorovi nič vážne vyčítať. Snáď len to, že v jednotlivých prípadoch chcel uzavrieť problematiku niektorej kapitoly, ale nerobil to pri každej. Záver má takto urobený na s. 79, 128 a 294. Navrhoval by som skôr urobiť krátke zhrnutie na konci každej kapitoly.

Habilitant však preukázal, že je veľmi dobre zorientovaný v tematike, čo potvrdzuje svedomitý výber a štúdium relevantnej literatúry i vlastnej skúsenosti a erudície.

6. Otázky k obhajobe

1. otázka:

V rámci predstavenia spirituality sa ukázala v tejto práci ako kľúčovou téma duchovnej skúsenosti. V prípade médií ide tiež o istú skúsenosť; v tomto bode sa so spiritualitou prelínajú a navzájom ovplyvňujú. V čom sa ukazujú nové možnosti a rozšírenia tejto témy?

2. otázka:

Aké dôsledky v duchovnom živote môže priniesť v čase súčasnej pandemickej situácie dlhodobé sledovanie bohoslužieb len prostredníctvom médií? Akým spôsobom by sa mali správne vychovávať veriaci v tejto oblasti?

3. otázka:

Na verejnú mienku majú veľký vplyv mienkotvorné médiá. V minulosti sme mali na Slovensku biskupa - predsedu KBS - Mons. Františka Tondru, ktorý priamo vstupoval do týchto médií rôznymi článkami a príspevkami. Ako by sa mala Cirkev na Slovensku zachovať vo vzťahu k mienkotvorným médiám v súčasnej dobe?

7. Konečné hodnotenie

Habilitačná práca ThLic. Mariána Gavendu, PhD. **spĺňa kritériá habilitačnej práce.** Má charakter vedeckej práce, v ktorej zároveň vykresľuje danú tematiku ako životnú cestu. Habilitant na základe skúseností a s využitím bohatej literatúry, ako aj správne zvolených cieľov a vedeckých metód preukázal, že má odborné schopnosti a je pripravený samostatne vedecky a tvorivo pracovať v danom vednom odbore. Habilitant predloženou prácou preukázal schopnosť spracovať zvolený odborný problém. Autor habilitačnej práce je zároveň vedeckou komunitou uznávaným odborníkom, tak v oblasti teológie, ako aj v oblasti masmediálnej komunikácie. Habilitant dokázal svoju erudíciu v danej oblasti na vysokej a profesionálnej úrovni.

Habilitant spĺňa požiadavky kladené pre získanie vedecko-pedagogického titulu „docent“. Odporúčam prijať habilitačnú prácu na obhajobu a po úspešnej obhajobe práce navrhujem ThLic. Mariánovi Gavendovi, PhD. udeliť akademický titul **docent**.

V Spišskom Podhradí 17.12.2020

doc. ThDr. Peter Majda, PhD.

Katolícka univerzita v Ružomberku

Teologický inštitút TF KU

Spišská Kapitula - Spišské Podhradie